

Notitie

Referentienummer
354724

Kenmerk
SW-354724

Betreft
Oplegnotitie natuuronderzoek Elshof-zuid

1 Inleiding

Onderhavig schrijven betreft een oplegnotitie van het Verkennend natuuronderzoek Elshof-zuid¹ (voortaan Natuuronderzoek 2014) geactualiseerd naar het kader van de Wet natuurbescherming (voortaan Wnb). Deze oplegnotitie is onlosmakelijk verbonden met het definitieve natuuronderzoek 2014.

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur (zie ook bijlage 1). Per 1 januari 2017 is de inwerkingtreding van de Wnb voorzien. De Wnb bestaat uit de onderdelen Gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden) en Soortenbescherming (flora en fauna). De soortenbescherming is onderverdeeld in Andere (nationale) soorten, Beschermde soorten (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn), waarbij een aantal soorten al dan niet per provincie zijn vrijgesteld.

De Wnb vervangt de volgende drie oude wetten:

- Natuurbeschermingswet 1998
- Flora- en faunawet
- Boswet

2 Natuurbeleidskaders

De advisering ten aanzien van natuurbeleid (NNN-gebieden en weidevogelleefgebied), blijft, ten opzichte van het Natuuronderzoek 2014, ongewijzigd.

3 Gebiedsbescherming

Ten aanzien van Natura 2000 zijn er weinig wijzigingen in de Wet natuurbescherming voorzien ten opzichte van de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998. Voor beschermde natuurmonumenten geldt dat de beschermingsstatus van deze gebieden in de nieuwe wet vervalt. Ten opzichte van het Natuuronderzoek 2014 zijn met uitzondering van het vervallen van beschermde natuurmonumenten, geen wijzigingen in de advisering, daarmee blijven de conclusies ten aanzien van Gebiedsbescherming ongewijzigd. Toetsing aan (oude doelen van) beschermde natuurmonumenten is derhalve vanaf de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming niet meer noodzakelijk.

4 Soortenbescherming

Ten aanzien van beschermde soorten verandert er wel het een en ander in de Wnb ten opzichte van de Flora- en faunawet toetsing in de Natuurtoets 2014. Zo zijn enkele soorten die onder de Flora- en faunawet zwaarder zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming niet langer wettelijk beschermd. Het betreft soorten als kleine modderkruiper en bittervoorn en veel plantensoorten. De nieuwe wet biedt daarnaast bescherming aan enkele soorten die onder de Flora- en faunawet nog niet beschermd waren. Dit betreft met name enkele planten- en insectensoorten.

¹ Grontmij (thans Sweco), Verkennend natuuronderzoek Elshof-zuid, april 2014

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld (zoals de eekhoorn, bunzing, wezel en hermelijn) in de Provincie Noord-Holland en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet, zal mogelijk ontheffing aangevraagd moeten worden. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Nesten die in gebruik zijn mogen niet verwijderd worden.

4.1 *Vaatplanten*

Ten aanzien van het Natuuronderzoek uit 2014 hebben de wetswijzigingen geen wezenlijke wijzigingen tot gevolg in de conclusies met betrekking tot beschermde planten. Er zijn in de beschikbare bronnen wederom geen aanwijzingen gevonden voor het voorkomen van beschermde plantensoorten binnen het plangebied.

De aanvullende plantensoorten die onder de Wnb worden beschermd, zijn op grond van ontbrekend geschikt habitat (kalkrijke en/of voedselarme gronden) en/of op grond van beschikbare verspreidingsgegevens (Ndf, laatste 5 jaar) niet aanwezig. Omdat het plangebied geen geschikt biotoop betreft en beschermde Wnb planten in dit deel van Noord-Holland zich voornamelijk beperken tot duin-, en plassengebieden, is een vervolprocedure (nader onderzoek, ontheffing, maatregelen) niet noodzakelijk.

4.2 *Zoogdieren (anders dan vleermuizen)*

Ten opzichte van het Natuuronderzoek 2014 zijn er ten aanzien van beschermde zoogdieren geen wezenlijke wijzigingen. Er zijn geen zwaardere beschermde soorten aangetroffen. Van de waargenomen soorten geldt dat de meeste in de Provincie Noord-Holland vrijgesteld zijn in het Vrijstellingsbesluit van de Provincie Noord-Holland, januari 2017.

Uit het bronnenonderzoek zijn net als in het Natuuronderzoek 2014, in en rond het plangebied vrijwel geen waarnemingen bekend van onder de Wnb beschermde zoogdieren (anders dan vleermuizen). Uitzondering is de niet-vrijgestelde hermelijn, die is waargenomen nabij het plangebied. Vrijgestelde soorten (zoals huisspitsmuis, rosse woelmuis en egel) zijn bekend in de directe omgeving van het plangebied. In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren aangetroffen.

Voor vrijgestelde zoogdiersoorten geldt de Zorgplicht, wat betekent dat aangetroffen soorten waar mogelijk en nodig buiten het werkterrein overgezet moeten worden of de mogelijkheid moeten hebben om te kunnen vluchten uit het werkterrein. Voor de niet vrijgestelde hermelijn kan er, op basis van het binnen het plangebied ontbreken van waarnemingen en van verblijfplaatsen van deze soort, van uit worden gegaan dat deze soort geen negatieve effecten zal ondervinden door de werkzaamheden.

4.3 *Vogels*

Uit het Natuuronderzoek 2014 blijkt dat er geen jaarrond beschermde nesten zijn aangetroffen in het plangebied. De Wnb handhaaft de bescherming van broedvogels aangaande nesten met eieren. De aanbeveling dat de werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen moeten worden uitgevoerd blijft daarom ongewijzigd. Indien werken in het broedseizoen niet te vermijden is, dient vooraf zeker te zijn gesteld dat geen sprake is van broedende vogels. Zie ook het voor het plangebied opgestelde ecologisch werkprotocol². Het broedseizoen loopt globaal van maart t/m juli.

4.4 *Vleermuizen*

² Grontmij (thans Sweco), Ecologisch Werkprotocol Elshof-zuid te Anna Paulowna, september 2011

De Wnb blijft ten aanzien van vleermuizen, zoals genoemd in het Natuuronderzoek 2014, ongewijzigd. Het plangebied maakt deel uit van foerageergebied van de laatvlieger. Er treedt geen verstoring of vernietiging van verblijfplaatsen op omdat deze niet aanwezig zijn. Een ontheffing is ook onder de Wnb niet nodig. Zoals in het Natuuronderzoek 2014 is aangegeven is het wel van belang rekening te houden met overvliegende en foeragerende vleermuizen door in hun actieve periode geen werkverlichting te gebruiken.

4.5 *Reptielen en amfibieën*

Ten aanzien van beschermde reptielen en amfibieën blijven de conclusies uit het Natuuronderzoek 2014 ongewijzigd onder de Wnb. Er zijn geen reptielen in en in de omgeving van het plangebied aangetroffen en geen verblijfplaatsen (2014). Van de amfibieën is rugstreeppad ook onder de Wnb zwaar beschermd, maar deze soort is niet in het plangebied waargenomen (wel oostelijk van Anna Paulowna) en de steile slootovers maken dat deze ongeschikt habitat vormen voor deze soort en overige amfibieën. Voor algemene amfibieën geldt bovendien een vrijstelling in de Provincie Noord-Holland. De Zorgplicht blijft onder de Wnb nog steeds van kracht. Wat betekent dat aangetroffen soorten waar mogelijk en nodig buiten het werkterrein overgezet moeten worden of de mogelijkheid moeten hebben om te kunnen vluchten uit het werkterrein. Voor rugstreeppad is het tevens van belang het terrein tijdens de fase van het bouwrijp maken ongeschikt te maken als voortplantingsplaats (periode april t/m september).

4.6 *Vissen*

In het Natuuronderzoek 2014 zijn de onder de Flora- en faunawet beschermde bittervoorn, kleine modderkruiper en rivierdonderpad aangetroffen. Deze zijn onder de Wnb niet meer beschermd. Ontheffing is derhalve niet nodig. Wel wordt aanbevolen om bij dempingswerkzaamheden conform de Zorgplicht zorgvuldig te werken, waarbij aanwezige vissen ofwel aan één kant weg kunnen zwemmen of gevangen en overgezet worden naar een niet te dempen watergang.

4.7 *Libellen, vlinders en overige soorten*

Net als het Natuuronderzoek 2014 zijn er in het plangebied geen waarnemingen bekend van en is er geen geschikt habitat aanwezig voor beschermde libellen en vlinders. Ook zijn geen waarnemingen bekend van overige beschermde soorten. Voor libellen, vlinders en overige soorten is er voor de voorgenomen ontwikkeling in dit kader geen nader onderzoek of ontheffing van de Wnb noodzakelijk.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 *Conclusies*

De Wet natuurbescherming voorziet in de bescherming van een aantal plantensoorten en diersoorten die in het verleden geen rechtstreekse bescherming via de Flora- en faunawet kenden. Aan de hand van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is gekeken of deze nieuwe soorten in of nabij het plangebied voorkomen. Hieruit komt naar voren dat er geen nieuwe beschermde of niet-vrijgestelde plant- of diersoorten in of nabij het plangebied voorkomen. De inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 levert daarmee geen wezenlijke wijzigingen op ten aanzien van de conclusies en aanbevelingen uit het Natuuronderzoek 2014.

Wet natuurbescherming, gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. Ten aanzien van Natura 2000 zijn er beperkte wijzigingen in de Wet natuurbescherming ten opzichte van de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998. Voor beschermde natuurmonumenten geldt dat de beschermingsstatus van deze gebieden in de nieuwe wet vervalt. Toetsing aan (oude doelen van) beschermde natuurmonumenten is derhalve vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming niet meer aan de orde.

In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig binnen de effectafstand)
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangevoerd dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) maakt onderdeel uit van de Wet natuurbescherming. Vergunningverlening voor Natura 2000-gebieden bij een toename aan stikstofdepositie is gekoppeld aan het PAS. Dit programma is via het Besluit PAS in de Wet natuurbescherming verankerd. In de Regeling PAS zijn de volgende te volgen procedure-regels vastgelegd ten aanzien van nieuwe projecten en/of andere handelingen:

- Toename van minder dan 0,05 mol N/ha/jr.: geen vergunning en geen melding nodig
- Toename van 0,05-1 mol N/ha/jr.: geen vergunning nodig, een melding volstaat*
- Toename van meer dan 1 mol N/ha/jr.: vergunning nodig

** Wanneer een melding volstaat (bij 0,05 mol N/ha/jr. of bij 1 mol N/ha/jr.) hangt af van de beschikbare ontwikkelingsruimte voor het betreffende Natura 2000-gebied.*

Voor het uitvoeren van de stikstofberekening dient gebruik te worden gemaakt van de Aeries calculator. Bij een melding of vergunningaanvraag dient deze berekening te worden bijgevoegd. Bij een vergunningaanvraag zal door het bevoegd gezag worden bepaald of er nog ontwikkelingsruimte beschikbaar is voor de toename van stikstof voor de betreffende habitattypen of soorten³. Op basis daarvan zal worden bepaald of een vergunning kan worden verleend.

Wet natuurbescherming, soortenbescherming

³ In de Aeries monitor is in te zien voor welke gebieden geen ruimte meer beschikbaar is. Omdat deze informatie niet altijd up-to-date kan deze afwijken van de beoordeling van de provincie.

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Ten aanzien van beschermde soorten verandert e.e.a. in de Wet natuurbescherming ten opzichte van de Flora- en faunawet. Zo zijn enkele soorten die onder de Flora- en faunawet (zwaarder) zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming niet langer wettelijk beschermd. De nieuwe wet biedt daarnaast bescherming aan enkele soorten die momenteel onder de Flora- en faunawet nog niet zijn beschermd.

In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn*- en *Habitatrichtlijn*soorten geldt een vergelijkbaar stelsel van verbodsbepalingen als in de Flora- en faunawet het geval is. Dat betekent dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde

soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

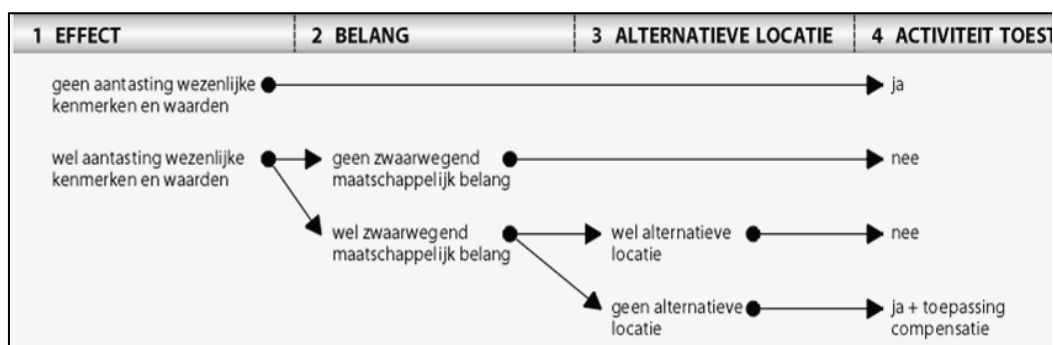
Voor *andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van EZ) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld (zoals de bunzing, wezel en hermelijn in de Provincie Noord-Holland) en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet dient ontheffing dient te worden aangevraagd. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuw wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhang van kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. De NNN voor Noord-Holland is vastgelegd in de provinciale ruimtelijke verordening⁴.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “Nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrenen met significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren.

Schema: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

⁴ www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Structuurvisie_en_PRV

Weidevogelleefgebied

Bij afname van weidevogelleefgebied (interne en/of externe verstoring en afname oppervlak), zal overleg plaats moeten vinden met de ecologen van de provincie Noord-Holland over de precieze begrenzing^{5 6} van het weidevogelleefgebied en het oppervlak dat daadwerkelijk verstoord wordt. Daar komt bij dat drukke wegen veelal een autonome verstoringsafstand van circa 20 meter ten opzichte van daadwerkelijk foerageergebied en nestlocaties van weidevogels.

Fysieke compensatie van aantasting van weidevogelleefgebied kan plaatsvinden zowel in de vorm van beheer als in de vorm van kwalitatieve maatregelen. Bij compensatie in de vorm van beheer moeten initiatiefnemers een beheervergoeding voor een periode van 30 jaar betalen. Het vastgestelde compensatiebedrag is €531,75 per hectare per jaar. Dit bedrag is vastgesteld in het Besluit van gedeputeerde staten van Noord-Holland van 13 oktober 2015, nr. 673523/673540. Dit besluit behandelt de vaststelling van de subsidieplafonds, aanvraagperioden en de tarieven ten behoeve van de Uitvoeringsregeling Natuur- en Landschapsbeheer Noord-Holland (SVNL, oude stijl) en de Uitvoeringsregeling Kwaliteitsimpuls Natuur & Landschap Noord-Holland (SKNL). Op basis van het precieze oppervlak dat wordt aangetast / verstoord zal de daarbij behorende beheervergoeding worden bepaald. Hierbij moet ook gelet worden op de verstoringcontour om het plangebied. Een compensatieplan zal bij mogelijke aantasting opgesteld moeten worden om nader te bepalen in welke mate sprake is van verstoring en welke vervolgstappen nodig zijn.

⁵ www.ruimtelijkeplannen.nl

⁶ Structuurvisie Noord-Holland 2040, september 2015

Verantwoording

Projectnummer : 354724

Referentienummer : SW354724

Revisie : D0

Datum : 1 maart 2017

Auteur(s) : Ir. M.C.G. Klous

E-mail adres : Rietje.klous@sweco.nl

Gecontroleerd door : Ing. D. van der Veen

Paraaf gecontroleerd : *Dit betreft een digitale uitgave*

Goedgekeurd door : Ing. D. van der Veen

Paraaf goedgekeurd : *Dit betreft een digitale uitgave*